

Somatisk ohälsa, sjukdom och farmakologi I Somatic Illness, Disease and Pharmacology I

7,5 högskolepoäng

7,5 credits

Ladokkod: B1SF11

Version: 1.0

Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom vård- och polisarbete 2024-06-12

Gäller från: VT 2025

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Medicinsk vetenskap (G1N)

Utbildningsområde: Medicin

Ämnesgrupp: Medicin

Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet + Matematik 2a eller Matematik 2b eller Matematik 2c, Naturkunskap 2 och Samhällskunskap 1b eller Samhällskunskap 1a1 + 1a2

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen behandlar allmän och specifik farmakologi samt läkemedelsräkning. Kursen studerar även medicinsk kunskap i det centrala nervsystemet, i endokrina organ samt sjukdomar i mag-tarmkanalen. Farmakologi innefattar grundläggande begrepp såsom farmakokinetik och farmakodynamik. Aktuell lagstiftning som reglerar läkemedelshantering samt FASS som praktiskt arbetsredskap ingår. Läkemedelsräkning fokuserar på uträkning av korrekta läkemedelsdoser utifrån grundläggande matematiska principer. De specifika sjukdomarna studeras utifrån etiologi, patofysiologi, symtomatologi, diagnostik och behandling. Specifik farmakologi innefattar läkemedels indikation, verkningsmekanism, effekter, biverkningar och eventuella interaktioner och knyts till respektive sjukdomstillstånd. Kursen tydliggör sjuksköterskans kliniska bedömningar, förhållningsätt och handlingsberedskap vid vanligt förekommande somatiska sjukdomar hos barn, vuxna och äldre. Kursen behandlar även till viss del olika aspekter och förekommande metoder för att förebygga sjukdom och rehabilitera skada.

Mål

Efter avslutad kurs skall studenten kunna:

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 redogöra för medicinska begrepp som är av betydelse inom sjuksköterskans kompetensområde,
- 1.2 redogöra för grundläggande farmakodynamik och farmakokinetik, såsom hur läkemedel utövar verkan på organ och organsystem samt hur kroppen absorberar, distribuerar och eliminerar läkemedel,
- 1.3 redogöra för olika typer av biverkningar samt biverkningsrapportering,
- 1.4 redogöra för hur interaktioner mellan läkemedel och andra ämnen kan påverka behandlingen,
- 1.5 redogöra för hur läkemedelsbehandling kan behöva anpassas med hänsyn till ålder, kön, graviditet och genetiska faktorer,
- 1.6 beskriva grundläggande lagstiftning inom läkemedelsområdet.
- 1.7 redogöra för etiologi, patofysiologi, symtom, diagnostik och behandling vid vanligt förekommande sjukdomar inom somatisk vård,
- 1.8 redogöra för de vanligast använda läkemedelsgrupperna avseende indikationer och behandlingsprinciper samt verkningsmekanismer, effekter och biverkningar,
- 1.9 redogöra för hur mätbara värden påverkas av patofysiologi vid olika sjukdomstillstånd

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 förklara samband mellan etiologi och patofysiologi,
- 2.2 förklara samband mellan patofysiologi och symtomatologi,
- 2.3 räkna ut doser på ett säkert sätt med grundläggande matematiska principer,
- 2.4 tillämpa och digitalt hantera FASS utifrån sjuksköterskans ansvarsområde,
- 2.5 skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm.

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 reflektera och kritiskt granska hur kön, genus, ålder, etnicitet och kulturella aspekter påverkar olika kliniska bedömningar,
- 3.2 värdera riskfaktorer som kan försämra sjukdomars karaktär och prognos,
- 3.3 värdera rimlighet i farmakologisk behandling kopplat till specifika sjukdomstillstånd,
- 3.4 reflektera över betydelsen av olika beredningsformer och administreringsätt av läkemedel,
- 3.5 värdera rimlighet i beräkningar utifrån kunskap i läkemedelsräkning.

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av:

- föreläsningar
- seminarium

Viss undervisning kan ske på distans vilket förutsätter att studenten har tillgång till internetansluten dator med webbkamera och hörlurar.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Tentamen 1

Lärandemål: 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6 2.4, 3.4, 2.5, 3.4

Högskolepoäng: 1,5

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Tentamen 2

Lärandemål: 1.1, 1.7, 1.8, 1.9, 2.1, 2.2, 2.4, 2.5, 3.2, 3.3

Högskolepoäng: 3,5

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Tentamen 3 - Läkemedelsräkning

Lärandemål: 2.3, 3.5

Högskolepoäng: 1,5

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Seminarium

Lärandemål: 1.7, 1.8, 3.1

Högskolepoäng: 1

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

För betyget Godkänd på hel kurs krävs minst godkänt betyg på samtliga moment. För betyget Väl godkänd krävs dessutom Väl godkänt på både individuell tentamen 1 och 2.

Varje examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första examinationstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade uppsamlingstentamen erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper och färdigheter. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Andersson, R., Regnér, S. & Rogmark, C. (red.) (2021). *Kirurgiska sjukdomar*. 3 uppl., Studentlitteratur. Valda delar, ca 200 s.

Björkman, E. & Hagberg, M. (2014). *Läkemedelsräkning för sjuksköterskor*. 5. uppl., Studentlitteratur. 204 s.

alternativt

Hagren, B. (2016). *Läkemedelsräkning med interaktiva övningsuppgifter*. 3. uppl., Studentlitteratur. 24 s.

Dahlborg, E. & Tengelin, E. (red.) (2022). *Jämlik vård: normmedvetna perspektiv*. 2 uppl., Studentlitteratur. ca 80 s.

Ericson, T. & Lind, M. (red.) (2020). *Medicinska sjukdomar*. 5 uppl., Studentlitteratur. Valda delar, ca 450 s.

Ericson, E., Ericson, T. & Kan, B. (red.) (2018). *Klinisk mikrobiologi: infektioner, immunologi, vårdhygien*. 5 uppl., Liber. 120 s.

FASS för vårdpersonal. [återfinns elektroniskt]

Norlén P. & Lindström, E. (red.) (2021). *Farmakologi*. 4. uppl., Liber. ca 300 s.

Därutöver kan artiklar, internetadresser, forskningsrapporter och annat material tillkomma. För övriga referenser till kursen, se studiehandledning.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i Sjuksköterskeutbildning 180 hp.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll